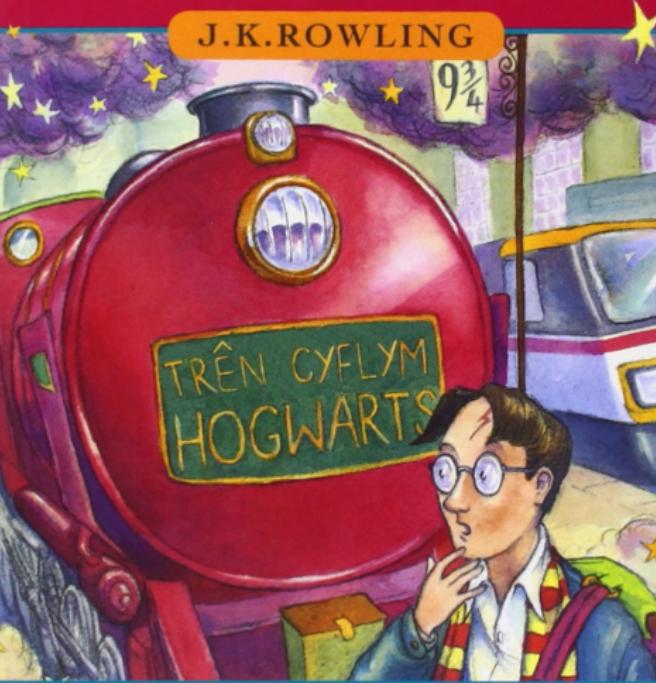

HARRI POTTER

and the Sociopragmatics of Second Person

J.K. ROWLING

9 $\frac{3}{4}$

TRÊN CYFLYM
HOGWARTS

Cyflieithiad gan Emily Huws

BLOOMSBURY

Wyddoch-Chi-Pwy

הארי פוטר וכינוי הגוף השני

יודה רון <<https://ac.digitalwords.net/>>

האוניברסיטה העברית בירושלים
הפקולטה למדעי הרוח, החוג לבשנות

הדרן. 6
ירושלים, אוקטובר 2018

שמות שהושארו כמות שם או שבערו שינוי אורתוגרפי כל

Harri Potter	Harry Potter	הארי פוטר	שמות מותה
Hermione Granger	Hermione Granger	הרמיוני גריינגר	
Ron Weasley	Ron Weasley	רון ויזלי	
Minerva McGonagall	Minerva McGonagall	מינרווה מקגונגל	
Albus Dumbledore	Albus Dumbledore	אלבוס דumbledור	
Vernon Dursley	Vernon Dursley	וָרְנוֹן דָּרְסְלֵי	שמות מוגנני
Petuniya Dursley	Petunia Dursley	פָּטוּנִיָּה דָּרְסְלֵי	
Yvonne	Yvonne	אִבּוֹן	
Mrs Figg	Mrs Figg	גַּבָּרֶת פִּינְגָּן*	
Parvati Patil	Parvati Patil	פָּאָרְוּטִי פָּאָטִיל	שמות שלם
Seamus Finnigan	Seamus Finnigan	שִׁימָוס פִּינְגִּין	

שמות עברו ולשינציה

Slafennog	Slitherin	סלייתרין	הבריתם
Wfftipwff	Hufflepuff	הפלפאג	
Llereuol	Gryffindor	גריפינדור	
Crafangfran	Ravenclaw	רייבנקלו	
Onllwyn ab Oswallt	Ollivander	אוליבנדר	המתה
Madam Heddwen	Madam Hooch	מדאם הוץ'	
Yr Athro Sgewyll	Professor Sprout	פרופסור ספרואט	
Orwig Bedwyr	Oliver Wood	אוליבר ווד	
Prydwen Parri	Pansy Parkinson	פנסי פארקינסון	
Efnisien	Goyle	גוייל	
Llyncill	Quaffle	קוואף	תסדים מושנים
Chwiliwr	Seeker	מחפש	
Dyrch Uchwa	Mirror of Erisед	הראי של ינפטא	
Ffa Pob-Blas	Bertie Bott's	סוכריות ברטי	
Bedwyr Belis	Every-Flavour Beans	בוטס בכל הטעמים	

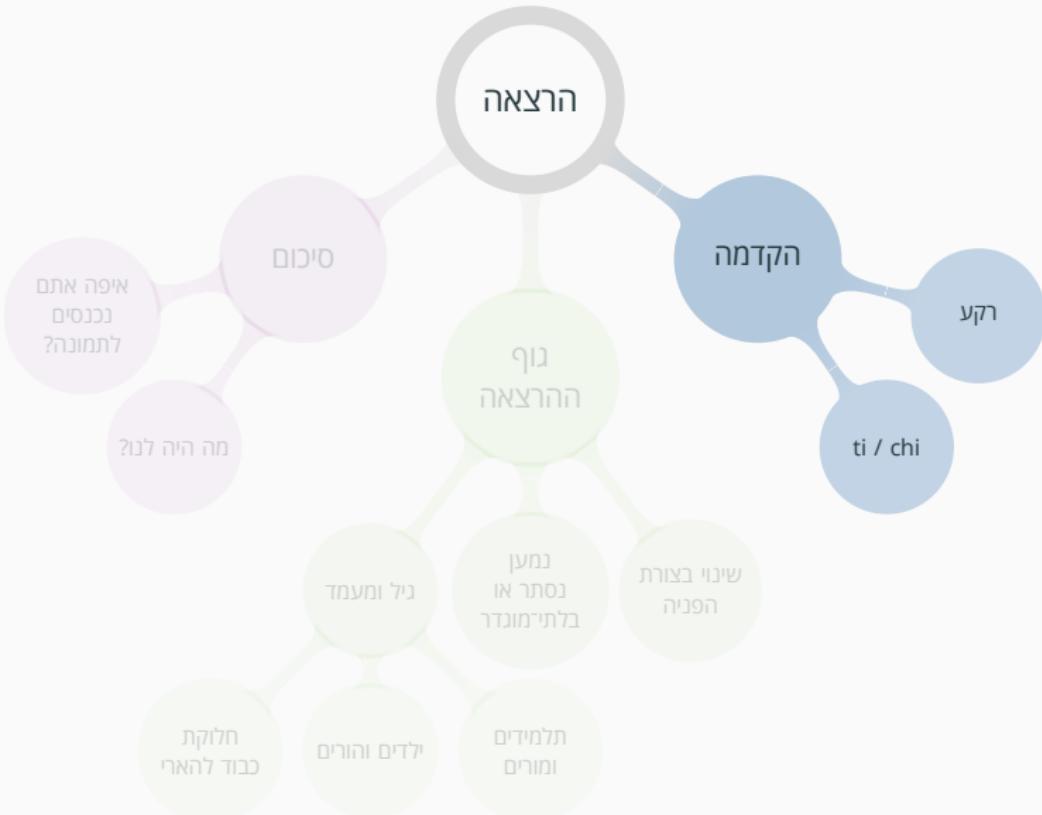

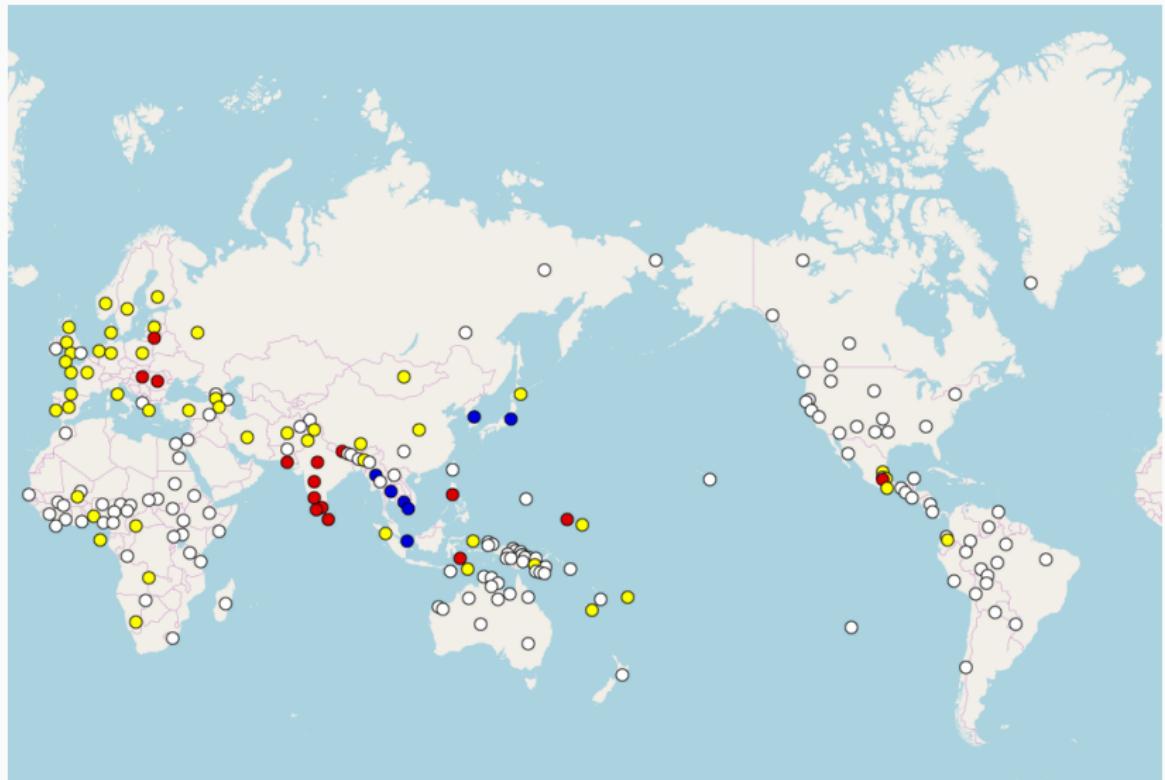
הבחנות של נימוס ומספר בכינוי גוף שני

שפה	יחיד פשוט	יחיד מנומס	רבים פשוט	רבים מנומס
עברית	אתן/ם	אתן/ם	את/ה	את/ה
אנגלית	you	you	you	you
וולשית	chi	chi	chi	ti

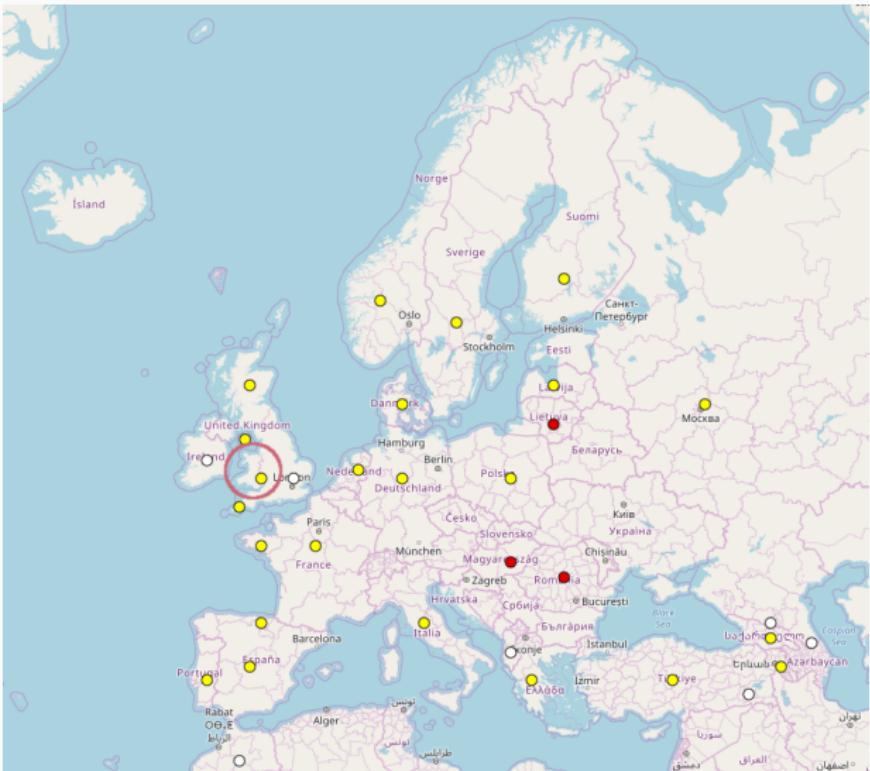
שפה	מספר	נימוס
עברית	-	+
אנגלית	-	-
וולשית	+	+

העת העתיקה
המאה הרביעית
המאה היב-היד
מאמצע המאה היב סולידריות מול ריחוק
הבחנה של מספר בלבד
דיקלטיאנוס. האדמיניסטרציה אחת, שני שליטים
התבססות השימוש לסימון יחסיו כח לא שוויניים

WALS-45: הבדיקות של נימוס בcinooim

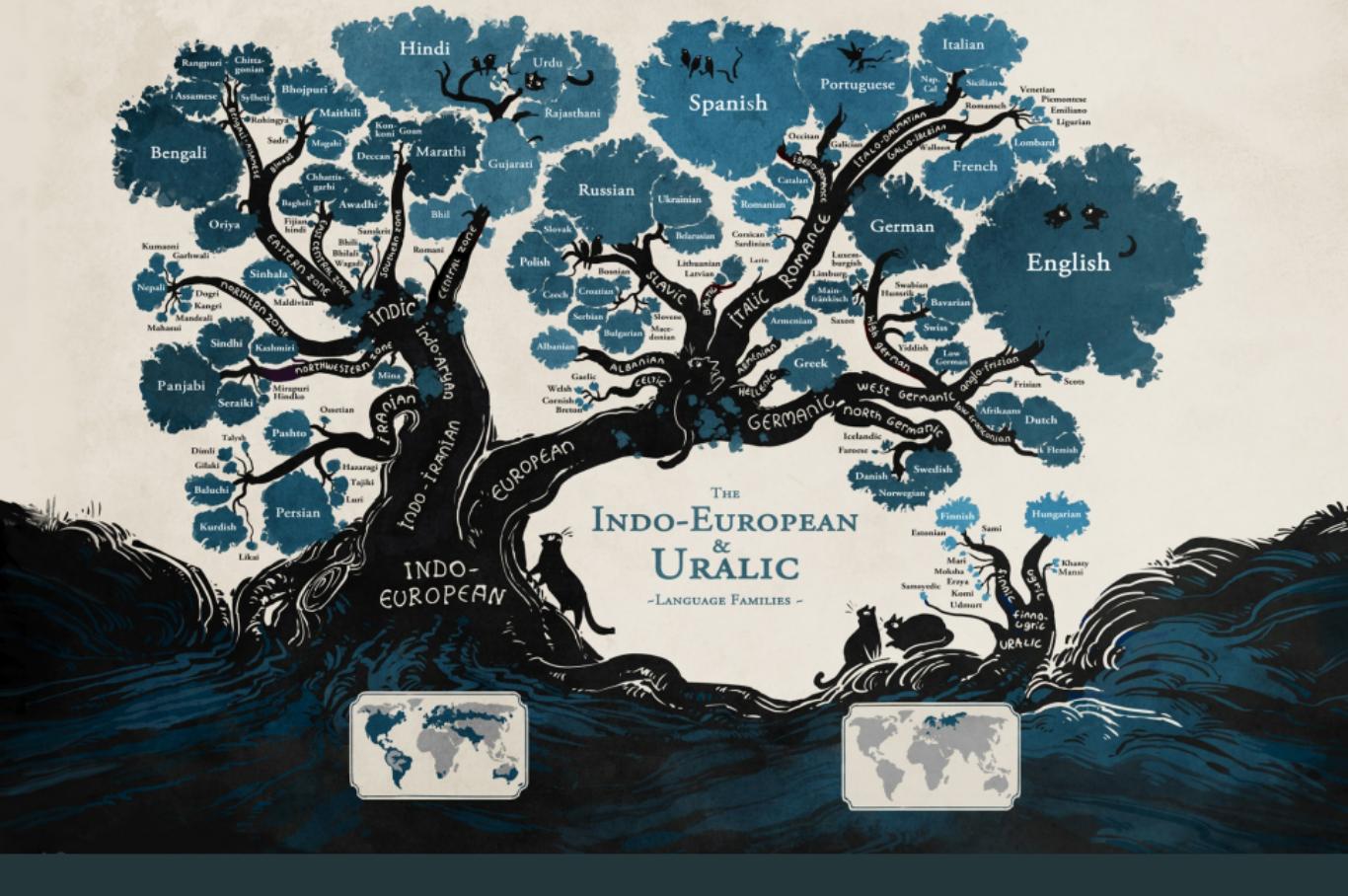

WALS-45: הבחנות של נימוס בcinוים (אירופה)

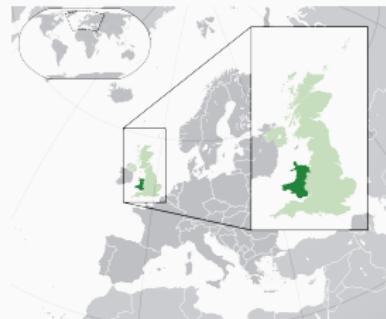
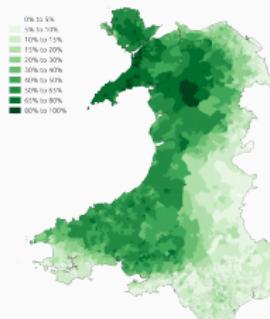

10 ● מרובה ● דו-לאברית ● אין הבחנה ○ המנעות

HELMBRECHT (2013)

- הודיאירופית > קלטית > בריטונית > וולשית
- שם בוולשית: Cymraeg (ננהga [kəm'raig])
- 562,000 דוברים, חמישית מאוכלוסיית ויילס (מפקד אוכלוסין 2011)
- בנדול, לא שיכת לאגד הלשונות האירופאי הממוצע התקני (HASPELMATH 2001) (Standard Average European, SAE)

HARRY POTTER

a Maen yr Athronydd

- „הארי פוטר ואבן החכמים“ מאת ג'. ר. רולינג יצא בשנת 1997.
- תורגם ל-74 שפות.
- תורגם לוולשית בשנת 2003 בידי אמילי הוויס (Emily Huws), סופרת ילדים מהוסט Caerathro שבבלילדיים Caernarfon בצעונן ויילס.

הבחנת V-T: גורמים סוציא-בלשניים רלוונטיים

- מגדר
- מעמד
- מרחק חברתי
- נימוס
- סולידריות
- סיטואציה
- ...
- אדיבות
- ניל
- היכרות
- העלה
- הערכה
- כבוד
- כח

המנחים T ו-V נקבעו על ידי בראון ונילמן (R. BROWN and GILMAN 1960) לפי המיללים הלטיניות נט „את/ה“ ו-זטן „אתן/ם“.

הבחנת V-T: גורמים סוציא-בלשניים רלוונטיים

- מגדר
- מעמד
- מרחק חברתי
- נימוס
- **סולידריות**
- סיטואציה
- ...
- אדיבות
- ניל
- היכרות
- העלה
- הערכה
- כבוד
- **כח**

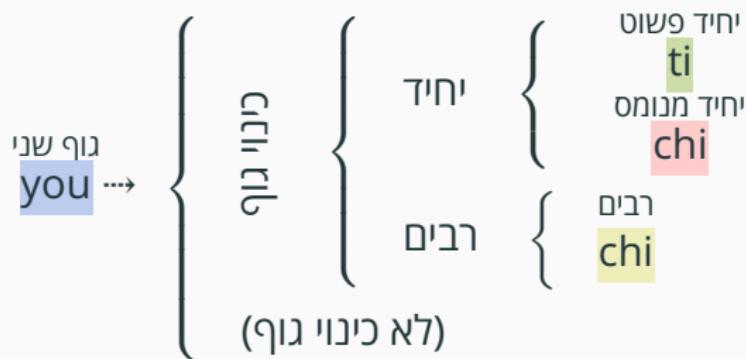
המנחים T ו-V נקבעו על ידי בראון ונילמן (R. BROWN and GILMAN 1960) לפי המילים הלטיניות נט „את/ה“ ו-זושא „אתן/ם“.

פשטוט	מנומס	שווה צורה	
אנגלית מודרנית מוקדמת	<i>thou</i>	<i>ye</i>	נווכחים
יידיש	דו	אוָר	נווכחים
גרמנית	<i>du</i>	<i>Sie</i>	נסתרים + אות רישית
צרפתית	<i>tu</i>	<i>vous</i>	נווכחים
רוסית	ты (ty)	вы (vy)	נווכחים
אסטונית	<i>sina</i>	<i>teie</i>	נווכחים
טורקית	<i>sen</i>	<i>siz</i>	נווכחים
וילשית	ti	chi	נווכחים
:	:	:	:

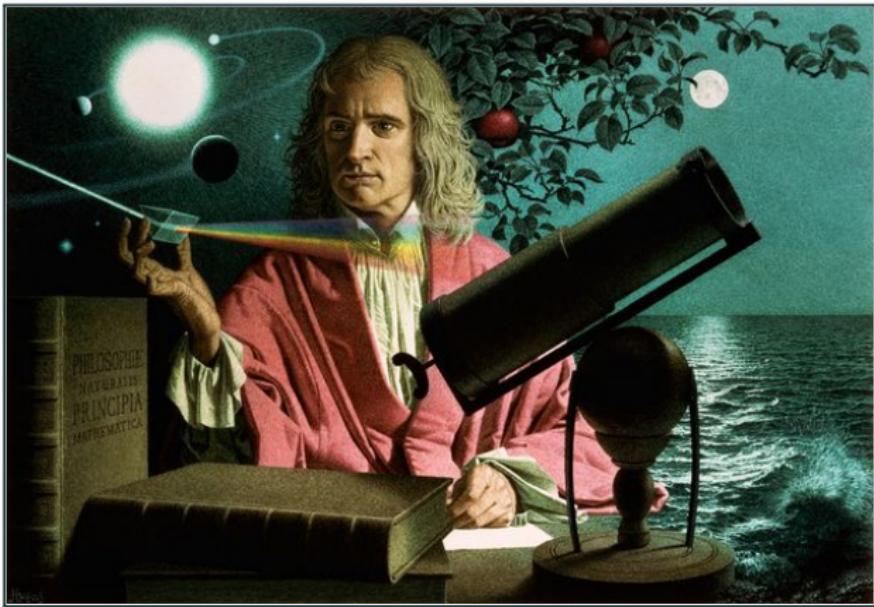
פשטוט	מנומס	שווה צורה	
אנגלית מודרנית מוקדמת	<i>thou</i>	<i>ye</i>	נוכחים
יידיש	דו	אוָר	נוכחים
גרמנית	<i>du</i>	<i>Sie</i>	נסתרים + אות רישית
צרפתית	<i>tu</i>	<i>vous</i>	נוכחים
רוסית	ты (ty)	вы (vy)	נוכחים
אסטונית	<i>sina</i>	<i>teie</i>	נוכחים
טורקית	<i>sen</i>	<i>siz</i>	נוכחים
וילשית	<i>ti</i>	<i>chi</i>	נוכחים
:	:	:	:

chi	ti	וולשית מודרנית
chwi	ti	וולשית תיכונה
*hwi	*ti	פרוטו בריטונית
*sw̚is	*tū	פרוטו קלטית
(השו <i>sins</i> * בלשון גאליה)		
*wos, *wēs	*tūh ₂	פרוטו הודו-אירופית
2PL.OBL	2SG.NOM	

הצורה chdi (נהנית /:χ/) בווולשית צפונית מדוברת מגיעה מ-*chdi* (â) קיצור של *thydi* (â) 'איתר (צורה מוכפלת)' הבדלות של di' (â), קיצור של thydi (â) 'איתר (צורה מוכפלת)' (ר' WILLIS (2017, § 4.3)

רקע תיאורתי: Levý 1967.

איור פרי מכחולו של Jean-Leon Huens, מאנרג נשיוןל גיאוגרפיק

מקום הבחןת V-T במערכת

מקבילה אנגלית	מקום	מקבילה מקומ
chi	ti	
chi		בסיסי, חלש
chi	(ti), chdi	בסיסי, חזק
(chwychwi)	(tydi)	מכפל
chithau	tithau	מעמת
eich	dy	שייכות (עצמאי)
'ch	'th	שייכות (תלווי)
arnoch	arnat	מילות יחס
(yd)ych	(yd)wyd	צורות „bod“
canasoch, ...	canaist, ...	פעלים נוספים
(cenwch / canwch	cân / cana	(ציוו)

1034	you
148	your
121	yeh
60	yer
14	yourself
8	yours
5	yourselves
2	yerself
1	yerselves

1393

5126 ¶Are <you id="784" type="ti" speaker="Firenze" addressee="Harry" page="203">you</you> all right?' said the centaur, pulling Harry to his feet.

1

2 'Yes – thank <you id="785" type="-" speaker="Harry" addressee="Firenze" page="203" tags="idiomatics">you</you> – what was that?'

3

4 The centaur didn't answer. He had astonishingly blue eyes, like pale sapphires. He looked carefully at Harry, his eyes lingering on the scar which stood out, livid, on Harry's forehead.

5

6 '<you id="786" type="chi-sg" speaker="Firenze" addressee="Harry" page="203">You</you> are the Potter boy,' he said. '<you id="787" type="chi-sg" speaker="Firenze" addressee="Harry" page="203">You</you> had better get back to Hagrid. The Forest is not safe at this time – especially for <you id="788" type="chi-sg" speaker="Firenze" addressee="Harry" page="203">you</you>. Can <you id="789" type="chi-sg" speaker="Firenze" addressee="Harry" page="203">you</you> ride? It will be quicker this way.'

7

8 'My name is Firenze,' he added, as he lowered himself on to his front legs so that Harry could clamber on to his back.

9

מיפוי יחסים בין-אישיים

T-V	משמעות	משמעות
:	:	:
chi	הארי	דוריס קרווקפורד
ti	הארי	דראקי
chi	מקונגנגל	דראקי
ti	נויל	דראקי
ti	רון	דראקי
ti	הארי	דאדי
ti	האג'ריד	דמלדור
ti	הארי	דמלדור
ti	מקונגנגל	דמלדור
ti	הארי	פיילץ'
ti	פיבס	פיילץ'
chi	סניו'	פיילץ'
ti	בין	פירנזה
chi	הארי	פירנזה
ti	הארי	פירנזה
:	:	:

Edrychodd Harri i fyny ar
y cawr. Bwriadai ddweud
diolch, ond aeth y geiriau ar
goll ar y ffordd i'w geg, a'r hyn
a ddywedodd o oedd, 'Pwy
יחיד מנומס
'dach chi?'

Chwarddodd y cawr.

'Digon gwir, dwi ddim wedi
'nghyflwyno fy hun. Rubeus
Hagrid, Ceidwad Allweddi a
Thiroedd Hogwarts.'

הארי הביט על הענק. הוא
רצה להניד תודה, אבל המילים
התבלבלו לו בדרך אל הפה,
ובמקום זה יצא לו, "מי **אתה?**"

הענק צחק.

"נכון, אני לא הצגתי את
עצמך. רוחבאות האנגלית,
שומר המפתחות והקרקענות
בhonegrutus."

Yn y cyfamser, roedd gan
Harri gwestiynau i'w gofyn,
cannoedd ohonyn nhw.

'Ond beth ddigwyddodd
i Vol — ddrwg gen i —

יחיד פשטוט

Wyddost-Ti-Pwy, dwi'n
feddw!?

בнтאים הארי חשב על כל
השאלות שהוא רצה לשאול —
מאות שאלות.

„אבל מה קרה לוול — סליחה —
כלומר, **לאתהיידע** — מ?“

Roedd digwyddiadau'r pnawn yn amlwg wedi newid ei meddwl yngylch Sneip.

'Dwi'n nabod melltith pan wela i un, Hagrid. Dwi wedi darllen amdanyn nhw! Mae'n rhaid
ח'יך מונומס

ichi gadw cyswllt llygad, a doedd amrannau Sneip ddim yn symud o gwbl. Welais i o!

airo עי אחר-הצהרים בהחלט שינו את דעתה בקשר לסנייפ.

“אני מזקה עין הרע כשהאני רואה את זה, האנרייד — קראתי על זה בספרים! חיבורים* לשומר על קשר עין, וסנייפ אפילו לא מיצמצ’, ראיתי אותו!”

* (**You**'ve got to keep eye contact)

דוגמה 4: הרמיוני ← האנגלית (ב)

יחיד פשוט
'O, **ty'd** 'laen, Hagrid, ella nad
יחיד פשוט
wyt ti ddim isio dweud
wrthon ni, ond **rwyt ti'n**
יחיד פשוט
gwybod. **Rwyt ti'n** gwybod
popeth sy'n digwydd yn y
lle yma,' meddai Hermione,
a'i llais yn fêl i gyd. Sbonc-
iodd barf Hagrid. Roedd yn
ddigon hawdd dweud ei fod
yn gwenu.

„נו, האנגלית, אל **תהייה** זהה.
אולי **אתה** לא רוצה להגיד לנו,
אבל **אתה** בטוח יודע, כי **אתה**
יודע על כל מה שקרה כאן,
אמירה הרמיוני בסוון חם, מחנייף
וזקנו של האנגלית רטט, והם ידעו
שהוא מחייב.

Gwnaeth Yncl Vernon sŵn
crafu rhyfedd.

יחיד מנוнос יחיד מנוнос
'Dwi'n mynnu **eich** bod **chi'**
gadael ar unwaith!' meddai.
יחיד מנוнос
'Rydych chi'n torri'r gyfraith!'

הדוֹד וָרְנוֹן השמיע מֵין קֹול
חרחוֹר מָזוֹר.

„אני דוש ש**תלך** מכאן תכֶף
ומײַד!“ אמר. „**פרצת** לכאן
בניגוד לחוק!“

'Ond ma'n rhaid dy fod ti'n gwbot
rwbath am dy fam a dy dad,'
meddai. 'Hynny ydi, ma'n nhw'n
enwog. Rwyd *ti'n* enwog.'

'Be? Doedd — fy mam a 'nhad i
ddim yn enwog, oedden nhw?'

[...]

'Wyddost ti ddim be *wyt* ti?
meddai o'r diwedd.

Yn sydyn cafodd Yncl Vernon hyd
i'w lais.

יחיד פשטוני
Taw! gorchmynnodd. **Taw'r**
יחיד פשטוני
munud yma! **Paid** â meiddio
dweud dim byd wrth yr hogyn!

"אבל הרי אתה חייב לדעת על
הבא והאמא שלו," הוא אמר.
„זאת אומرت, הם **מפורטים**.
אתה מפורטם."

„מה? אבא — אבא ואמא שלי היו
מפורטים? מה פתואם?""

[...]

„אתה לא יודע מה אתה?"" אמר
לבסוף.

הדוד ורנון מצא את קולו.

"עוצר!" ציווה, **"עוצר** תכף ומידי,
אחדוני אני אוסר **עליך** לספר דבר
לייד!"

פרק 4 (שומר המפתחות), עמ' 58

יחיד פשיטות

'Wyt ti'n iawn?' gofynnodd y dynfarch,
gan godi Harri ar ei draed.

'Ydw — diolch — be *oedd hwnna?*'

Atebodd y dynfarch ddim. Roedd ganddo
lygaid gleision syfrdanol, fel saffir gwelw,
a chraffodd ar Harri, gan oedi ar y graith
ddulas, gleisiog ar ei dalcen.

יחיד מנומס
'Harri Potter **ydych chi**', meddai, 'Well **ichi**'
fynd yn ôl at Hagrid. Dydi'r Goedwig ddim
yn ddiogel ar yr adeg yma — yn arbennig
יחיד מנומס   ייחיד מנומס
i chi. **Fedrwch chi** farchogaeth? Bydd yn
gyflymach fel hyn.

„**אתה** בסדר?“ שאל הקנטאור, ועזר להארי
לקיים על רגנלי.

„כן — תודה — מה זה היה?“

הקנטאור לא ענה. היו לו עיניים בצבע כחול
מדהימים, כמו זוג ספירים בהרים. הוא בחר
את הארי בתשומתלב, ועיניו התעככו על
הצלקת שבURAה על מצחו של הארי.

„**אתה** הילד פוטר“, אמר. „**כדי שתחזר**
אל האנגיד. העיר הזה אינו מקום בטוח
כרען — במוחך לא **בשבילך**. **אתה** יודע
לרכוב? כך נגע מהר יותר.

Clywyd trwst mawr tu cefn
iddyn nhw a sglefriodd Yncl
Vernon i mewn i'r ystafell. Cyd-
iai mewn reiffl — a sylweddol-
odd pawb beth fu yn y parsel
hir, cul roedd o wedi dod gyda
nhw.

'Pwy sy 'na?' gwaeddodd.
'Dwi'n eich rhybuddio **chi** —
mae gen i wn!'

קול חזק נשמע מאחוריהם,
והזוד ורנון נכנס מועד לתוך
החדר. בידיו החזיק רובה —
עכשו הם ידעו מה היה בתוך
החבילה הארוכה והדקה
שהביאו איתם.

„מי שם?“ הוא צעק, „אני מזהיר
אתכם — אני חמוש!“

דוגמה 9: האנרייד ← ? (=רונאן)

Ymlaen â nhw'n arafach, gan
glustfeinio am y smic lleiaf o sŵn.
Yn sydyn, mewn llannerch o'u
blaenau, symudodd rhywbeth.

'Pwy sy 'na?' galwodd Hagrid.
'Dowch i'r golwg; ma' gin i
arfa!'

[...]

'O, **chdi** sy 'na, Collwyn,'
meddai Hagrid mewn rhydd-
had. 'Sut **wyt ti?**'
חיד פשוט

הם הילכו לאט יותר, אוזניהם
מתאימות לקלות כל רחש קטן.
פטאום, בקרחת-עיר סמוכה, משהו
זו.

"מי זה שם?" קרא האנרייד.
"אתם תראו את **עצמכם** —
אני חמוש!"

[...]

"אה, זה **אתה**, רונאן," אמר
האנרייד באנחת רוחה. "מה
שלומך אתה?"

דוגמה 10: פיבס ← ? (=הארי + הרמיוני + רון)

Welson nhw neb arall nes iddyn nhw gyrraedd y grisiau a arweiniai i'r trydydd llawr. Roedd y Piwsiwyr yn sboncio o gwmpas hanner y ffordd i fyny, yn llacio'r carped er mwyn i bobl faglu.

'Pwy sy 'na?' meddai'n sydyn wrth iddyn nhw ddringo tuag ato. Culhaodd ei lygaid duon maleisus. 'Wn i **eich** bod **chi** yna, hyd yn oed os na fedra i **eich** gweld **chi**. Be **ydych chi**, ellyll neu ysbryd neu ddisgybl?'

הם לא פנסו אף אחד נוסף עד שהניעו למדרגות העולות לקומה השלישית. פיבס ריחף בחצי הדור, מנסה לשחרר את השטיח כדי שאנשים ימעדו עליו.

„מי שם?“ הוא אמר לפתע כשהם עלו לעברו. הוא הצר את זוג עיניו השחורות והמרושעות. „יודע **שאתה** שם, אפילו **שאני לא יכול לראות אותך**. **אתה** רוח, או שד, או פספוס מתלמיד?“

[...] Bu raid i Hagrid fwy neu lai lusgo Harri oddi wrth Melltithion a Gwrthfelltithion (**Rheib-iwch Eich Ffrindiau a Dryswch Eich Gelynion Drwy Dalu'r Pwyth yn ôl: Colli Gwallt, Coesau Jeli, Clymu Tafod a llawer iawn, iawn mwy**) gan yr Athro Daniel Dial-ydd.

'Ceisio darganfod sut y medra i felltithio Dudley oeddwn i.'

[...] האַנְגִּרְידּוּן מֵעַדְן נָאַלְזְׁן לְגַנְּרוּ אֶת הָאָרִיּוֹן מִהְסָפֶר קְלָלוֹת וְקְלָלוֹת-צְנַנְּדָן ("**כַּשְׁפּוֹן** אֶת **חֲבָרִיכָם** וּבְלָבָלוֹן אֶת **אוֹיְבִיכָם** בְּנִקְמֹות הַאַחֲרוֹנוֹת: אָוְבָדְן שִׁיעָר, רְנָלִי נְלָלִי, קְשִׁירָת לְשׁוֹן וְעַד רְבִים אַחֲרִים"), מָאת הַפְּרוֹפּוֹסֶר וַיְנִידְקִיטָס וַיַּרְדִּיאָן.

"ניסיתי לברר איך להטיל קלהה על דאַךְלי."

דוגמיה 12: חידה כתובה

'Edrych!' Cythrodd Hermione i rolyn o bapur wrth ochr y poteli. Edrychodd Harri dros ei hysgwydd i'w ddarllen:

O'ch blaen mae perygl, ond mae'n ddiogel tu cefn,

Bydd dwy o honom yn help, ond **ichi** weld y drefn,

Gadael **ichi** symud ymlaen wnaiff un ymysg saith,

A'r llall — dod â'r yfwr yn ôl yw ei gwaith,

[...]

„תסתכל!“ הַרְמִינוּי תפסה מגילות נייר שהיתה מונחת ליד הבקבוקים. הארי הציץ מעבר לכיפה וקרא:

פניך למאות, **גביך** למבתח,

לך שני בקבוקים יסיעו לך או לך.
(Two of us will help **you**, whichever **you** would find)

אחד מאיתנו **אותך** יקדים,

אחר **יחזירך** לשלב הקדם.

[...]

פרק 16 (דרכ דלת הסתרים), עמ' 297

דוגמה 13: המחברת ← 'הקוראים' (פניה כללית)

Yna gwnaeth Harri rywbeth oedd yn ddewr iawn a hefyd yn andros o ffôl: rhedodd at yr ellyll gan nedio a llwyddo i daflu ei freichiau amdano o'r tu cefn. Fedrai'r ellyll ddim teimlo Harri'n hongian yno, ond bydd hyd yn oed ellyll yn sylwi os **gwthiwch chi** ddarn hir o bren i fyny'i drwyn, ac roedd hudlath Harri yn ei law tra oedd o'n nedio — ac wedi mynd yn syth i fyny un o ffroenau'r ellyll.

ואז הארי עשה משהו שהוא בו-בזמן מאוד אמיתי ומאוד מוטומטם: הוא רץ וקפץ, והצליח לכורע את זרועותו. סביר צווארו של הטרול מאחור. הטרול לא היה מסוגל להרניש בהאריו התלוי שם, אבל אפילו טרול ישים לב אם יתקעו* לו מקל ארוך לתוך האף, והשרביט של הארי היה בידיו כשהוא קופץ — ונכנס הישר אל תוך אחד מנחיריו של הטרול.

* (if **you** stick a long bit of wood up its nose)

- Free indirect speech / discourse / style
- Discours indirect libre
- Erlebte Rede
- דיבור עקיף חופשי

דיבור ישיר

בערב שבת הזברה ישבה וחשבה. „כדי לו ליום אחד בלבד לטrhoח וללבוש את שמלה השבת שלוי?“ שאלה את עצמה.

דיבור עקייף

בערב שבת הזברה ישבה וחשבה. היא שאלה את עצמה האם כדאי לה ליום אחד בלבד לטrhoח וללבוש את שמלה השבת שלה.

דיבור עקייף חופשי
בערב שבת הזברה ישבה וחשבה. כדאי לה ליום אחד בלבד לטrhoח וללבוש את שמלה השבת שלה?

Ond roedd Hermione wedi rhoi rhywbeth arall i Harri feddwl amdano wrth iddo ddringo'n ôl i'w wely. Roedd y ci'n gwarchod rhywbeth... beth oedd Hagrid wedi ei ddweud? Banc Gringrwn oedd y lle mwyaf diogel yn y byd ar gyfer rhywbeth **roeddech chi** eisiau'i guddio — heblaw Hogwarts, efallai.

אבל הרמיוני סיפקה להארוי עוד חומר למחשבה כשהוא נכנס חוזרת לתוך המיטה שלו. הכלב שמר על משהו... מה אמר לו האנרייך? גראנג'טס זה המקום הבטוח ביותר בעולם אם רצים להחביא משהו* — מלבד אולי הונדורטס.

* (the safest place in the world for something **you** wanted to hide)

'la — felly fe fyddat ti'n gwbl
 wallgo i geisio dwyn o'no,
 dwi'n deud 'that ti. Paid
 byth â thynnu coblyn yn
 dy ben, Harri. Banc Gringrwn
 ydi'r lle mwya diogal yn y byd
 ייחד פשוט
 i gyd ar gyfar rhwbath **rwyt ti**
 angan ei warchod — heblaw
 Hogwarts, ella. [...]

“כ — ככה מי שמנסה
 לשודד שמה הוא חייב להיות
 משונע. אף פעם אתה
 אל תתעסק עם נובלינים,
 הארץ. גראנג'ורטס זה המקום היכי
 בטוח בעולם הזה להחזיק שמה
 דברים חשובים* — אולי חוץ
 מהגראנג'ורטס. [...]”

* (the safest place in the
 world fer anything **yeh**
 want ter keep safe)

T-V	געמן	משמעות
chi	מורה	תלמיד
ti	תלמיד	תלמיד
ti	מקונגנאל	דמבלדור
ti	דקונגנאל	דקבלדור
ti	קווירל	סנייפ
chi	דקבלדור	קווירל
ti	סנייפ	קווירל
ti	הארי	דמבלדור
ti	נוויל	מדאם הוץ
chi	דראקו, הארי, הרמיוני,	מקונגנאל
	לי ניורדן, ווד, נויל	
chi	הארי, הרמיוני	סנייפ
ti	נוויל	סנייפ
chi	הארי	קווירל

מורה → מורה

מורה → תלמיד

מערכת חדשה

יחיד פשוט
ti מורה→תלמיד =
 מורה ← תלמיד =
 יחיד מנומס
chi תלמיד → מורה =
 תלמיד ← מורה =

מערכת ישנה

יחיד מנומס
chi תלמיד → מורה =
 תלמיד ← מורה =
 מורה ~ תלמיד

יחיד פשוט
ti הורה→ילד =

יחיד פשוט
ti הורה ← ילד =
 ילד ← הורה =
 יחיד מנומס

הורה ~ ילד

THOMAS (2006, §4.130)

מערכת חדשה	מערכת ישנה
יחיד פשוט ti	יחיד מנומס מורה→תלמיד = chi
יחיד מנומס תלמיד←מורה = chi	תלמיד→מורה = chi מורה ~ תלמיד

יחיד פשוט ti	יחיד פשוט chi	יחיד מנומס הורה→ילד = ti	יחיד מנומס ילד←הורה = chi	הורה ~ ילד
הורה→ילד = ti	הורה←ילד = chi			

THOMAS (2006, §4.130)

למה בהונורטס משתמשים במערכת הישנה?

- אמילי היום, המתרגמת, נולדה בשנת 1942.
- הונורטס כבית-ספר מיושן.
- פנימיה?

Gall arwyddocâd cymdeithasol y ffurfliau U2 a LI2 amrywio hefyd o genhedlaeth i genhedlaeth. Yn y 1960au, er enghraifft, y norm oedd mai perthynas ieithyddol gilyddol fyddai rhwng athrawon a'u disgriflion, gyda phawb yn defnyddio ffurfliau LI2 wrth gyfarch ei gilydd. Erbyn hyn, y mae'n fwy arferol i'r berthynas honno fod yn anghilyddol, gyda'r athro'n cyfarch ei ddisgybl â ffurfliau U2, ond yn derbyn ffurfliau LI2 oddi wrth y disgrifl. Datblygiad i'r gwrthwyneb yw bod tuedd gref bellach i rieini a'u plant ddefnyddio ffurfliau U2 yn gilyddol yn hytrach na'r ffurfliau anghilyddol a arferid genhedlaeth ynghynt.

המשמעות החברתי של הוצאות "גוף שני" יחד" ו"גוף שני רבים" יכול לשנתנות גם מדור לדור. בשנות השישים של המאה העשרים, לדוגמה, הנורמה הייתה שיחסים לשוניים הדדיים שרו בין המורים ולתלמידיהם, כשהם משתמשים בנסיבות גוף שני רבים בפניה אחד אל השני. מאז, נעשה יותר רגיל שהיחס הזה יהיה בלתידדי, כשמורים פונים אל תלמידיהם בנסיבות גוף שני יחיד אבל מקבלים מהם צורת גוף שני רבים. השנתנות לכיוון ההיפוך היא הנטייה החזקה עוד יותר להורים ולילדים להשתמש בנסיבות גוף שני יחיד באופן הדדי, בשונה מהנסיבות הבלתי-הבדדיות שהו נהוגות בדור הקודם.

[...] mae un o'r bechgyn yn lluchio pysen tuag ataf. Try'r ysgolfeistr yn ei ôl a gofyn i mi yn Saesneg pwy a'i taflodd. Dywedaf na wn, a rhoi fy nwy wefus ar ei gilydd yn dynn. 'Fe יחד מכוון ddylech wybod,' medd ef, a rhoi dwy gansen gïaidd i mi, un ar bob llaw, mor galed ag y gall. Ond nid wyf yn cri'o. Deil fy ngwefusau yn dynn ar ei gilydd.

[...] אחד הבנים זרק עלי אפון. המנהל מסתובב לאחור ושאל אותו באנגלית מי זרק את האפון. אני עונה שהוא לא יודעת. וմבדיקה את שפטיו זו לזו בכח. **"את דואק צריכה לדעת"**, הוא אומר, ומכה אותו שתי מלקות איזומות עם המקל שלו, בכל כוחו. אני לא בוכה. אני שומרת על השפטים שלי צמודות זו לזו.

דוגמה 17: קווירל ← הארי

Daeth gŵr ifanc gwelw ymlaen,
yn nerfus. Plyciai un o'i lygaid.

'Yr Athro Quirrél!' meddai Hagrid.
'Harri, yr Athro Quirrél fydd un o
dy athrawon yn Hogwarts.'

'P-P-Potter,' meddai'r Athro
Quirrél gan gydio yn llaw
Harri. 'F-f-fedra i ddim dweud
יחיד מונומס
wrthych chi pa mor f-f-falch
יחיד מונומס
ydw i o gael **eich** cyfarfod **chi**.'

גבר צער וחיוור התקרב בחשש
גדול. אחת משתי עיניו קפזה
מעט.

"זה פרופסור קווירל!" אמר
האג'ריך. "הاري, פרופסור קווירל
הוא יהיה אחד מן המורים שלנו
שמה בהונדורטס".

"פ-פ-פוטר", נימגם פרופסור
קווירל, אווח בידו של הארי, "אין
מלחים לתאר כמה אני שמח
לפגוש **אותך**".

Quirrél oedd o. זה היה קווירל.

'Chi!' ebychodd Harri. "אתה!" נדham הארי.

Gwenodd Quirrél. Doedd ei קווירל ח'ין. פניו כלל לא רטטו.
wyneb ddim yn plycio o gwbl.

'Fi,' meddai'n ddigyffro. 'Ro'n
i'n meddwl tybed a fyddwn i'ן, הוא אמר בקול רגוע,
יחיד מכוון   יחד מכוון   "תהייתי אם אפגוש **אותך** כאן,
eich cyfarfod **chi** yma, Potter.' פוטר."

[...] Yr wythnosau diwethaf
 yma fe'm cryfhawyd gan waed
חיד' פשטן
 unicorn... **welaist ti** Quirrél
 ffyddlon yn ei yfed i mi yn y
 Goedwig... ac unwaith y bydd
 Elicsir Bywyd gen i, byddaf yn
 medru creu fy nghorff fy hun...
חיד' פשטן
 Nawr... pam na **roi di'r Maen**
חיד' פשטן
 yna sydd yn **dy** boced i mi?'

[...] דם חדייהקן חיק אותו
 בשבועות האחרונים... **אתה**
ראית את קוויל הנאמן שותה
 אותו בשביי בעיר... וברגע
 שייהה לי סמ' החיים, אוכל
 לנצל שוב גוף משלו... ועכשו...
 למה שלא **תיתן** לי את האבן
 שנמצאת בתוך **כיסך?**"

T-V	געמן	משמעות
chi	מורה	תלמיד
ti	תלמיד	תלמיד
ti	מקונגנאל	דמבלדור
ti	דקונגנאל	דקונגנאל
ti	קווירל	סנייפ
chi	דקבלדור	קווירל
ti	סנייפ	קווירל
ti	הארי	דמבלדור
ti	נוויל	מדאם הוץ
chi	דראקו, הארי, הרמיוני, לי ניורדן, ווד, נויל	מקונגנאל
chi	הארי, הרמיוני	סנייפ
ti	נוויל	סנייפ
chi	הארי	קווירל

מורה → מורה

מורה → תלמיד

T-V	געמן	משמעות
chi	מורה	תלמיד
ti	תלמיד	תלמיד
ti	מקונגנאל	דמבלדור
ti	דקונגנאל	דקונגנאל
ti	קווירל	סנייפ
chi	דקבלדור	קווירל
ti	סנייפ	קווירל
ti	הארי	דמבלדור
ti	נוויל	מדאם הוץ
chi	דראקו, הארי, הרמיוני, לי ניוזן, ווד, נויל	מקונגנאל
chi	הארי, הרמיוני	סנייפ
ti	נוויל	סנייפ
chi	הארי	קווירל

מורה → מורה

מורה → תלמיד

דוגמיה 20: מدام הוץ ← נויל

Ond gan fod Nefydd yn nerfus ac yn ofni cael ei adael ar y ddaear, gwthiodd i ffwrdd yn gryf cyn i'r bib gyffwrdd gwefusau Madam Heddwen.

חיד' פשוט

Ty'd yn ôl, hogyn! gwaeddodd,
ond roedd Nefydd yn codi'n syth
i fyny fel corcyn yn saethu allan o
botel [...]

[...]

'Wedi torri'i arddwrn,' clywodd
Harri hi'n mwngial. **Ty'd** 'laen,
hogyn — popeth yn iawn, **cod** ar
dy draed.'

אבל נויל, עצבני וUMBHAL וחושש להישאר
לבד על החקקע, המרא חזק מדי עוד לפני
שהmarshokit נגעה בשפטים של מدام
הוץ.

„חזר לכאן, יlid!“ היא צעקה, אבל
נויל המשיך לטוס מעלה כמו פלקן
שיצא מבקבוק [...]

[...]

„אולי יד שבורה“, הארי שמע אותה
מלמלת. **קום**, יlid — הכל
בצד, **קום** בזיהות.“

[...] Rywfodd, roedd Nefydd wedi llwyddo i doddi crochan Seamus yn llanast meddal, a llifai eu dracht ar hyd y llawr, gan losgi tyllau yn esgidiau pobl. [...]

'Hogyn hurt!' chwyrnodd
 Sneip, gan glirio'r llanast
 ag un chwificiad o'i hudlath.
 ייחד פשוט
 'Mae'n debyg **iti** ychwanegu'r
 pigau porciwpein cyn tynnu'r
 crochan oddi ar y tân.'

Griddfanodd Nefydd yn gwynfanllyd wrth
 i gornwydydd ddechrau ffurio dros ei
 drwyn.

[...] נויל הצליח אייכשו להמס את הקזירה
 של שימוש ולהפוך אותה לנוש מעוזה,
 והשיקו שלם דף אל הריצה והחל
 להמס את נעל התלמידים. [...]

"ולד טיפשי!" גער בו סנייפ,
 מעלים את השיקוי שנשפר
 בהנפת שרביט אחת. "אני
 מניח **שהוספה** את הקוצים
 לפמי **שהוציאת** את הקזירה מן
 האש?"

נויל ייבב, ואבעבועות קטנות החלו לפרק
 על אףו.

תלמידים ↔ מורים

T-V	געמן	משמעות
chi	מורה	תלמיד
ti	תלמיד	תלמיד
ti	מקונגנאל	דמבלדור
ti	דקונגנאל	דקונגנאל
ti	קווירל	סנייפ
chi	דקבלדור	קווירל
ti	סנייפ	קווירל
ti	הארי	דמבלדור
ti	נוויל	מדאם הוץ
chi	דראקו, הארי, הרמיוני,	מקונגנאל
	לי ניורדן, ווד, נויל	
chi	הארי, הרמיוני	סנייפ
ti	נוויל	סנייפ
chi	הארי	קווירל

מורה → מורה

מורה → תלמיד

למה דמלדור פונה אל הארי בז'ז?

יחיד פשוט

ti

- דמלדור ← {האג'ריד, הארי, מנגונגל} = **ti**
- בחירה מערכתית: >60 מופעים.
- סיטואציות:
  - כשהארι בדרכו אל הראי של ינפטה.
  - אחרי משחך קווידיז' ("יפה מאד", אמר דמלדור בשקט, כדי שרק הארי יוכל לשמוע. [...]).
  - באגף המרפא.

למה דמלדור פונה אל הארי בז'ז?

יחיד פשוט

ti

- דמלדור ← {האגריד, הארי, מנגונגל} = **ti**
- בחירה מערכתית: >60 מופעים.
- סיטואציות:
  - כשהארι בדרכו אל הראי של ינפטא.
  - אחרי משחק קווידץ ("יפה מאד", אמר דמלדור בשקט, כדי שהארι יוכל לשמעו. [...]).
  - באגף המרפאה.
- הסברים אפשריים:

יחיד מנומס

- קרבה מיוחדת, מעבר ליחס מורה←תלמיד שביהם **chi** מסמן ריחוק.
- ייחוד לשוני של דמלדור האקסצנטרי.

מערכת חדשה

מערכת ישנה

יחיד פשוט		
יחיד פשוט	ti	horah → ilz
יחיד מנומס	ti	horah ← ilz =
יחיד מנומס	chi	ilz ← horah =

THOMAS (2006, §4.130)

דוגמה 22: פִּרְד וַיְלִי → מָולִי וַיְלִי

SG.FAM

'Fred, **chdi** nesa,' meddai'r wraig
nobl.

'George ydw i, nid Fred,' meddai'r
יחיד פשוט ייחיד פשוט ייחיד פשוט
bachgen. 'A **tithau'n dy** alw **dy**
יחיד פשוט ייחיד פשוט
hun yn fam inni, wir! **Wyddost ti**
ddim mai George ydw i?'

'Ddrwg gen i, George, 'ngwas i.'

'Pryfocio o'n i! Fred ydw i,
meddai'r bachgen, ac i ffwrdd ag
o. Galwodd ei efaill arno i frysio,
[...]

„פִּרְד, עֲכַשֵּׂו **אַתָּה**,” אמרה האשה
השמנמנה.

„אני לא פִּרְד, אני נִירָגֶן,” אמר
הילד. „באמת, אשה, את קוראת
לעצמך אמא שלנו? **אַת** לא **רוֹאֶה**
שאני נִירָגֶן?”

„סליחה, נִירָגֶן, מתוקן.”

„סתם עבדתי עליין, אני פִּרְד,” אמר
הילד ויצא לדרכ. אחיו התאوم קרא
אחריו שיזדה, [...]

דוגמה 23: ורנון, דאזרלי, הארי

חיד פשוט

'**Cer** i nôl y post, Dudley,'
meddai Yncl Vernon o'r tu cefn
i'w bapur.

חיד פשוט

'**Gwna** i Harri ei nôl o.'

חיד פשוט

'**Cer** i nôl y post, Harri.'

חיד מכוון

'**Gwnewch** i Dudley ei nôl o.'

"**לך** תביא את הדואר, דאזרלי,"
אמר היזד ורנון מבעת לעיתון
שלו.

"**תגידי** להארי שיילר."

"**לך** תביא את הדואר, הארי."

"**תגידי** לדאזרלי שיילר."

T-V	نماعן	موقع
ti	ילדי משפחתי ווילி	הורי משפחתי ווילי
ti	הורי משפחתי ווילי	ילדי משפחתי ווילי
ti	דأدלי דרסלוי	הורי משפחתי דרסלוי
ti	הורי משפחתי דרסלוי	דأدלי דרסלוי
ti	הاري	הורי משפחתי דרסלוי
chi	הاري	הורי משפחתי דרסלוי

דוגמה 24: באי „הקלחת הרותחת“ ← הארי

Bu sŵn mawr crafu cadeiriau, a'r eiliad
nesaf roedd pawb yn y Gogor-Grochan yn
ysgwyd llaw â Harri.

'Cadi Morgan, y Bonwr Potter. Fedra i
ddim credu 'mod **eich** cyfarfod **chi** o'r
diwedd.'

'Braint fawr, y Bonwr Potter, braint fawr.'

'Wedi dyheu erioed am gael ysgwyd llaw
efo **chi** — dwi wedi cynhyrfu'n lân!'

'Yn falch o'**ch** cyfarfod **chi**, y Bonwr Potter,
yn falch dros ben. Dyfyr ydi'r enw, Dyfyr
Drwyndwn.'

ואז נשמעה גירוט כסאות אדירה, והארי
מצא את עצמו לוחץ ידיים עם כל יושבי
הקלחת הרותחת.

„דורים קרוּקְפָּרֶד, מר פוטר. אני לא מאמין
שסוף-סוף אני פונש**ת**את**ך**.”

„איזה כבוד, מר פוטר, איזה כבוד.”

„תמיד רציתי ללחוץ את **ידך** — coli
התרגשות.”

„לאושר לי, מר פוטר, **איןך** יודע עד כמה.
דינל הוא שמי, **דינלום דינל**.”

'Hogwarts, 'ngwas i?' meddai hi, cyn gynted ag yr agorodd Harri ei geg. 'Mae'r cwbl gen i yn fan'ma — a dweud y gwir mae 'na wr ifanc arall yn cael ei ffitio ar y funud hefyd.'

[...]

Ond cyn i Harri gael cyfle i ateb, meddai Malan Meirion,
'יחיד פשוט'
'Dyna **ti'n** barod, 'ngwas i,' a neidiodd Harri i lawr oddi ar y stôl yn falch o glae esgus i orffen siarad âr bachgen.

„הוֹגְווֹרֶטָס, חִמּוֹדְ?“ הֵיא אַמְרָה כְשַׁהֲאֵרִי הַתְּחִילָה לְדָבָר. „יש לֵי כָאן הַכּוֹל. לְמַעַשָּׂה, אַנְחָנוּ בְדִיקָה מִתְאִימִים מִדיִם לְעוֹד בָּחוֹר צָעִיר.“

[שיחת בין הארי ודוֹארְקָן]

אבל לפנינו שהארי הספיק לענות, מdadams **מלךין** אמרה, „זהו, נמרנו **איתר**, חמדוד“, והarry, שלא הצעיר שיש לו תירוץ להפסיק לדבר עם הילד, ירד בקפיצה מהשרוף.

Safai hen wr o'u blaenau, ei lyg-
aid llydan, gwelwon yn disgleirio
fel lleuadau drwy fwrllwch y siop.
'Helô,' meddai Harri'n chwithig.

'A, ie,' meddai'r dyn. 'Le.
Le. Roeddwyn i'n meddwl y
'יחיד מנומס' 'יחיד מנומס'
byddwn i'n eich gweld chi cyn
bo hir, Harry Potter.' Nid cwest-
iwn oedd o. 'Mae llygaid eich
'יחיד מנומס'
mam gynnoch chi. [...]

מולם עמד אדם קשיש. עיני
הגדלות, הבהירות, בהקו כמו
ירחים באפולוית החנות.
„שלום“, אמר הארי בעצבנות.

„אה כן“, אמר הקשיש. „כן, כן,
חשבתי שאראה **אותך** בקרוב.
הארי פוטר.“ זו לא הייתה שאלה.
„יש לך עיניים כמו של אמא
שלך. [...]

דוגמה 27: אוליבנדר ← האנרייד

'Rubeus! Rubeus Hagrid! Dda
ICHID פשטוט Ichid פשטוט
gen i **dy** weld **di** eto... derw,
un fodfedd ar bymtheg, eithaf
ystwyth, yntê?'

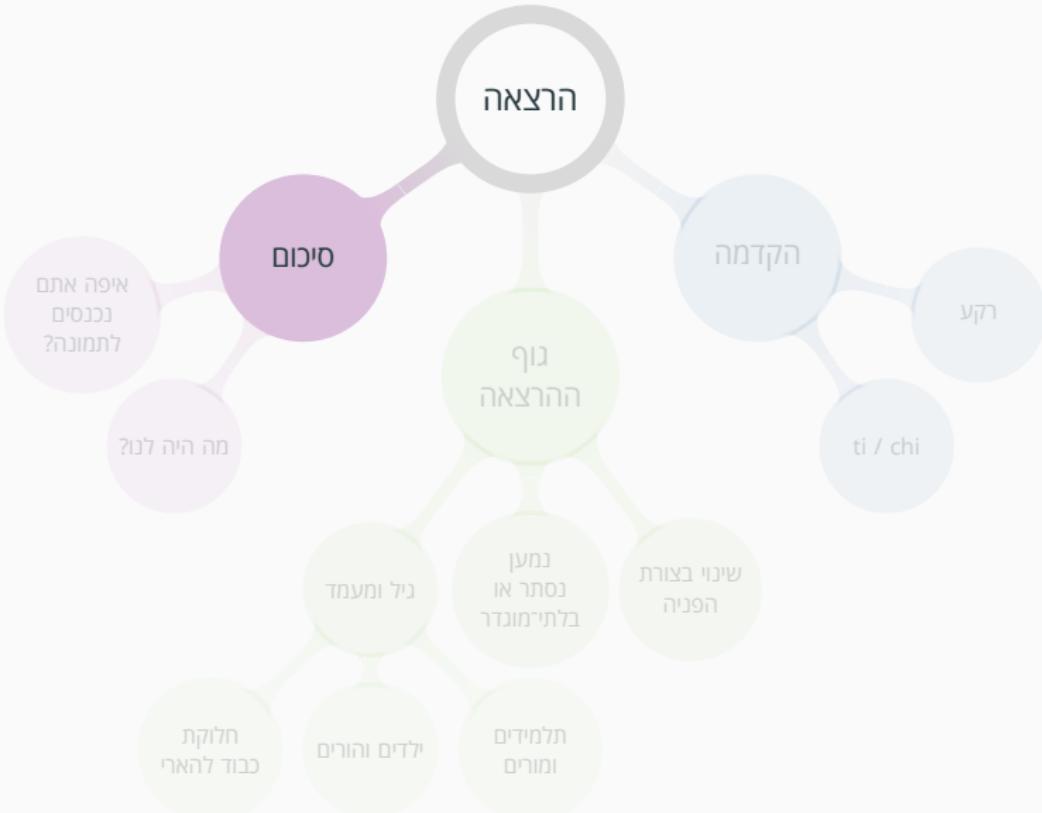
'la, syr, ia,' meddai Hagrid.

'Hudlath dda, honna. Ond
mae'n debyg iddyn nhw ei
thorri hi'n glec yn ei han-
ner pan **gest ti** dy ddiarddel,'
ICHID פשטוט
meddai Onllwyn ab Oswallt,
gan droi'n chwyrn yn sydyn.

„רֹबְּאוֹס! רֹבְּאוֹס האנרייד! כמה
נעימ לראות **אותה** שוב... אלון,
ארבעים סנטימטר, די כפיף, אם
אני זוכר נכון?“

„אָקְ נַכְןָ אֲדֹנִי, כֵּן“, אמר
האנרייד.

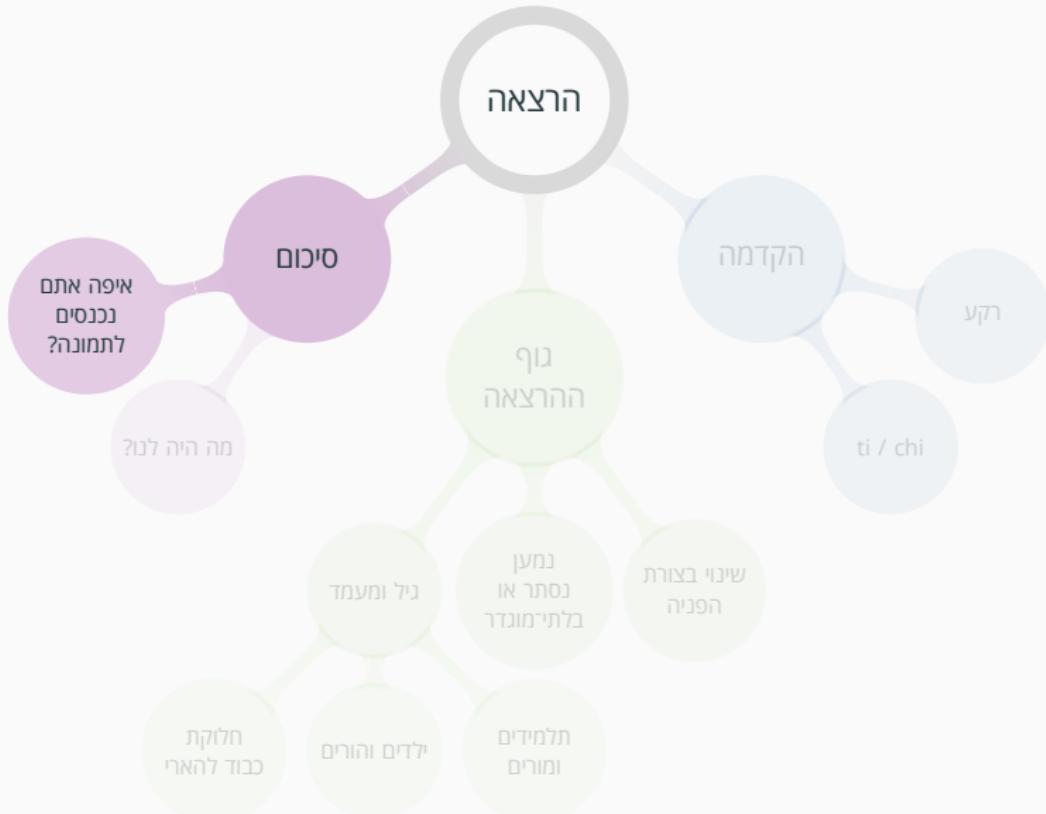
„שְׁרַבְּבִיס טֻב זו הֵה, אֲבָל אַנְי
מְשֻׁעָר שֶׁהָם שְׁבָרוּ אֶתְוָה לְשָׁנִים
כְּשָׁלָקָת מִבֵּית־הַסּוּפָר“, אמר
אדון אוליבנדר, מרצין פתאום.

- הבחירה של המתרגם משקפות:
- את הנורמה הלשונית בקהלית הדוברים שלה (במקרה דן, דוברי וולשית).
- את ההבנה שלה את הטקסט ואת החירות האומנותית שלה.
- מקרה מבחר: נימוס ויחסים חברתיים בתרגום הארי פוטר.

למה הארי פוטר ואבן החכמים?

- טקסט מקורי אחד, תרגומים רבים (74 סה"כ!)
- נכתב באנגלית, שאין בה הבחנת V-T
- יחסים בין אישיים מנוגנים

מחקר דומה:

- הבחנת V-T בתרגומי סרטים; LEVSHINA 2017; MEISTER 2016; PAVESI 2012; PAVESI 2009
- נליון 60.2 (يول 2007) של כתב העת *Sprachtypologie und Universalienforschung*

איפה אנחנו עומדים? (אוקטובר 2018)

תרגום	שפה
Harry Potter und der Stein der Weisen	גרמנית
Harri Potter a Maen yr Athronydd	וּלְשׂוֹת
Harry Potter og de vises stein	נּוֹרָוִגִּית
哈利·波特与魔法石	סִינִית
Harry Potter dan Batu Bertuah	אַינְדוֹנוֹזִית
हैरी पॉटर और पारस पत्थर	הִינְדֵי
Гарри Поттер и философский камень	רוֹסִית

הצטרף אלינו! ☺

MISCHIEF

MANAGED

אם את/ם קוראות/ים בשפה שיש בה הבחנת V-T ושהארט פוטר אבן
החכמים תורגם אליה, הctrspo אל פרויקט המחבר שלנו!
ליצירת קשר ומידע נוספים:

 יודה רון

 foo@digitalwords.net

 <https://ac.digitalwords.net/>

(מكتובה זו ניתן להוריד את המציגת)

 <https://gitlab.com/rwmpelstilzchen/hp-tv>

(מكتובה זו ניתן להוריד את קבצי הנתונים וקבצי המקור)

 02-6419913   052-5587769

Creative Commons Attribution

רשאין קרייאיטיב קומונס מסוכג "ייחוס"

- BROWN, Penelope and Stephen C. LEVINSON (1987). *Politeness: some universals in language use*. Studies in Inteactional Sociolinguistics 4. Cambridge University Press. ISBN: 0521313554.
- BROWN, Roger and Albert GILMAN (1960). "The Pronouns of power and solidarity". In: *Style in Language*. Ed. by T. A. SEBEOK. MIT Press, pp. 253–276.
- FERAL, Anne-Lise (2006). "The translator's 'magic' wand: Harry Potter's journey from English into French". In: *Meta* 51.3, pp. 459–481. ISSN: 1492-1421. DOI: 10.7202/013553ar. URL: <https://id.erudit.org/iderudit/013553ar>.

FLOHR, Harald (Aug. 2013). "The phenomenon of language contact: English influence on Irish and Welsh found in the translations of Rowling's *Harry Potter and the Philosopher's Stone*". In: *Zeitschrift für Celtische Philologie* (1), pp. 65–116. ISSN: 0084-5302. DOI: 10.1515/zcph.2013.007.

- HASPELMATH, Martin (2001). "The European Linguistic Area: Standard Average European". In: *Language Typology and Language Universals / Sprachtypologie und sprachliche Universalien / La typologie des langues et les universaux linguistiques: an international handbook / ein internationales Handbuch / manuel international*. Vol. 20.2. Ed. by Martin HASPELMATH et al. Handbücher zur Sprach- und Kommunikationswissenschaft / Handbooks of Linguistics and Communication Science. Berlin, New York: Walter de Gruyter. Chap. XIV.107, pp. 1492–1510. ISBN: 9783110171549.
- (Sept. 2010). "Comparative Concepts and Descriptive Categories in Crosslinguistic Studies". In: *Language* 86.3, pp. 663–687. JSTOR: 40961695.

- HELMBRECHT, Johannes (2013). "Politeness distinctions in pronouns". In: *The World Atlas of Language Structures Online*. Ed. by Matthew S. DRYER and Martin HASPELMATH. Leipzig: Max Planck Institute for Evolutionary Anthropology. Chap. 45. URL: <http://wals.info/chapter/45>.
- JENTSCH, Nancy K. (2002). "Harry Potter and the Tower of Babel: translating the magic". In: *The Ivory Tower and Harry Potter: perspectives on a literary phenomenon*. Ed. by Lana A. WHITED. Columbia and London: University of Missouri Press, pp. 285–301. ISBN: 0826214436.
- LEVSHINA, Natalia (2017). "A multivariate study of T/V forms in European languages based on a parallel corpus of film subtitles". In: *Research in Language: The Journal of University of Lodz* 15.2, pp. 153–172. DOI: 10.1515/rela-2017-0010.

- LEVÝ, Jiří (1967). "Translation as a Decision Process". In: *To Honor Roman Jakobson: Essays on the Occasion of his Seventieth Birthday*. Janua linguarum 32. The Hague: Mouton, pp. 1171–1182.
- MEISTER, Lova (2016). "The T/V dilemma: forms of address as a stylistic resource in English-Swedish subtitling". In: *Perspectives* 24.4, pp. 527–542. ISSN: 1747-6623. DOI: 10.1080/0907676X.2015.1069862.
- PAVESI, Maria (2009). "Pronouns in film dubbing and the dynamics of audiovisual communication". In: 6, pp. 89–107. URL: <https://vialjournal.webs.uvigo.es/pdf/Vial-2009-Article5.pdf>.

- PAVESI, Maria (2012). "The enriching functions of address shifts in film translation". In: *Audiovisual Translation and Media Accessibility at the Crossroads*. Ed. by Aline REMAEL, Pilar ORERO, and Mary CARROLL. Approaches to Translation Studies 36. Loosely based on the third Media for All Conference held in Antwerp, 2009. Rodopi, pp. 335–356. ISBN: 978-94-012-0781-2.
- PRITCHARD, Ffion Haf (2014). "Cyfieithu llenyddiaeth plant i'r Gymraeg: tair astudiaeth achos". MA thesis. Prifysgol Caerdydd, Ysgol y Gymraeg. 182 pp. URL: <https://orca.cf.ac.uk/64572/>.
- ROBERTS, Kate (1960). *Y Lôn Wen: darn o hunangofiant*. Welsh. Dinbych: Gwasg Gee. 154 pp. ISBN: 9780000179913.
- ROWLING, Joanne Kathleen (1997). *Harry Potter and the Philosopher's Stone*. London: Bloomsbury. 223 pp. ISBN: 9780747573609. URL: <https://bloomsbury.com/harrypotter>.

- ROWLING, Joanne Kathleen (2003). *Harri Potter a Maen yr Athronydd*. Welsh. Trans. from the English by Emily Huws. Bloomsbury. 245 pp. ISBN: 0747569304. *eht dna rettoP yrraH fo .snarT :NBSI .pp 322 .7991 ,yrubsmoolB :nodnoL .enotS s'rehposolihP 9063757470879. URL: https://bloomsbury.com/harrypotter.*
- THOMAS, Peter Wynn (Nov. 2006). *Gramadeg y Gymraeg*. Adargraffwyd gyda mân ddiwygiadau. Caerdydd: Gwasg Prifysgol Cymru. x, 837. ISBN: 0708313450.
- WILLIS, David (Apr. 2017). "Investigating geospatial models of the diffusion of morphosyntactic innovations: the Welsh strong second-person singular pronoun *chdi'*". In: *Journal of Linguistic Geography* 5.1, pp. 41–66. doi: 10.1017/jlg.2017.1.

YOUNG, Holly (2015). "A language family tree — in pictures". In: *The Guardian*. The case for language learning. Minna Sundberg's original illustration: <http://sssscomic.com/comic.php?page=196>.

URL: <https://www.theguardian.com/education/gallery/2015/jan/23/a-language-family-tree-in-pictures>.